

**Ministru kabineta noteikumi Nr.669**

Rīgā 2014.gada 28.oktobrī (prot. Nr.58 17.§)

**Mēslošanas līdzekļu un augu augšanas substrātu kontroles  
paraugu ņemšanas un sagatavošanas kārtība***Izdoti saskaņā ar Mēslošanas līdzekļu aprites likuma  
4.panta pirmās daļas 2.punktu***I. Vispārīgie jautājumi**

1. Noteikumi nosaka prasības attiecībā uz mēslošanas līdzekļu un augu augšanas substrātu (turpmāk – substrāts) kontroles paraugu ņemšanu, kā arī kārtību, kādā Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk – dienests) ņem un sagatavo mēslošanas līdzekļu un substrātu kontroles paraugus to kvalitātes atbilstības pārbaudei.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. parauga partija – iespējami viendabīgs mēslošanas līdzekļa vai substrāta kopējais daudzums, no kura ņem kontroles paraugus;

2.2. sākotnējais paraugs – mēslošanas līdzekļa vai substrāta daudzums, ko ņem vienā vietā. Sākotnējos paraugus ņem izlases veidā no visas parauga partijas, un tie ir aptuveni vienāda lieluma;

2.3. apvienotais paraugs (kopparaugs) – parauga partijas sākotnējo paraugu apvienojums;

2.4. gala paraugs – apvienotā parauga (kopparauga) reprezentatīvā daļa. Gala paraugu iegūst, rūpīgi samaisot apvienoto paraugu (kopparaugu) un, ja nepieciešams, samazinot apvienotā parauga sākotnējo masu.

3. Uz mēslošanas līdzekļiem ar marķējumu "EK mēslošanas līdzeklis", kuriem paraugu ņem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Regulas (EK) Nr. 2003/2003 par mēslošanas līdzekļiem (turpmāk – regula Nr. 2003/2003) 4. pielikumā noteiktajām prasībām, attiecas tikai šo noteikumu 19., 20., 21., 22. un 23. punkts.

**II. Paraugu ņemšanas ierīces**

4. Paraugu ņemšanas ierīce ir izgatavota no materiāla, kas neietekmē testēšanai ņemtā parauga kvalitatīvās īpašības un ko iespējams sterilizēt tādu paraugu ņemšanai, kuriem nepieciešama mikrobioloģiska testēšana.

5. Kalķošanas materiālu, cietu mēslošanas līdzekļu un substrātu paraugu ņemšanai izmanto šādas ierīces:

5.1. manuālai parauga ņemšanai – plakanu liekšķeri ar stāvām malām vai paraugu ņemšanas zondi ar garu šķēlumu vai nodalījumiem. Zondes un šķēluma izmērs atbilst pārbaudāmā mēslošanas līdzekļa un substrāta granulometriskajam sastāvam un iepakojuma izmēram;

5.2. mehāniskai parauga ņemšanai no mēslošanas līdzekļu un substrātu plūsmas izmanto mehāniskās ierīces;

5.3. parauga sadalīšanai vienādās daļās un gala parauga sagatavošanai izmanto speciālu parauga dalīšanas ierīci.

6. Šķidru mēslošanas līdzekļu paraugu ņemšanai izmanto šādas ierīces:

6.1. manuālai parauga ņemšanai – pipeti, kausu, pudeli, mērglāzi vai citu ierīci;

6.2. mehāniskai parauga ņemšanai no šķidro mēslošanas līdzekļu plūsmas izmanto mehāniskas ierīces.

### **III. Parauga kvantitātes prasības**

7. Sākotnējo paraugu minimālo skaitu nosaka, ņemot vērā mēslošanas līdzekļa un substrāta veidu, parauga partijas lielumu un iepakojuma masu (1. pielikums).

8. No sākotnējiem paraugiem veido apvienoto paraugu (kopparaugu), ņemot vērā apvienotā parauga minimālo masu (2. pielikums).

9. No apvienotā parauga (kopparauga) veido gala paraugu, ņemot vērā gala parauga minimālo masu (3. pielikums) un, ja nepieciešams, samazinot apvienoto paraugu.

### **IV. Paraugu ņemšana un sagatavošana**

10. Paraugu ņem un sagatavo iespējami ātri, ievērojot nepieciešamo piesardzību, lai nodrošinātu parauga atbilstību mēslošanas līdzekļa un substrāta sastāvam. Parauga ņemšanas laikā novērš mēslošanas līdzekļa un substrāta piesārņošanas iespēju.

11. Paraugu ņemšanas ierīces, virsmas un paraugiem paredzētie trauki ir tīri un sausi.

12. Šķidro mēslošanas līdzekli pirms parauga ņemšanas samaisa visā tā tilpumā. Ja tas nav iespējams, paraugu ņem parauga partijas iekraušanas vai izkraušanas laikā.

13. Paraugu ņemšanas ierīces, ar kurām ņem paraugus mikrobioloģiskajām analīzēm, ir sterilas (piemēram, apstrādātas ar 70–80 procentu spirta šķīdumu, ja tās ir no plastmasas, stikla vai metāla, vai apstrādātas ar liesmu vai vārot, ja tās ir no metāla).

14. Ņemot sākotnējo paraugu no neiekotiem mēslošanas līdzekļiem un substrātiem vai iepakotiem mēslošanas līdzekļiem un substrātiem, kuru iepakojums ir lielāks par 100 kilogramiem, parauga partiju vizuāli sadala apmēram vienādās daļās, kuru skaits atbilst sākotnējo paraugu skaitam (1. pielikums), un izlases veidā no katras šādas daļas ņem vismaz vienu sākotnējo paraugu. Ja, ņemot paraugus, nav iespējams paņemt paraugu no visām parauga partijas daļām, paraugu ņem parauga partijas iekraušanas vai izkraušanas laikā. Šādā gadījumā paraugus ņem izlases veidā no izvēlētām daļām, kas noteiktas iepriekš, kad paraugs ir kustībā.

15. Ja gala parauga ieguvei nepieciešams samazināt apvienoto paraugu (kopparaugu), tā masu samazina ar mehānisko dalītāju vai pēc kvartēšanas (diagonāļu) metodes līdz šo noteikumu 3. pielikumā noteiktajai masai. No

apvienotā parauga (kopparauga) sagatavo trīs gala paraugus.

16. Gala paraugu ievieto tīrā, sausā, mitrumnecaurlaidīgā hermētiski noslēdzamā iepakojumā, kurā paraugu iespējams saglabāt tā sākotnējā stāvoklī. Gala paraugus, kas paredzēti:

16.1. amonija nitrāta detonācijas testa pārbaudei, uzglabā 0–25 °C temperatūrā;

16.2. mikrobioloģiskajām analīzēm, uzglabā 5 °C ( $\pm 3$  °C) temperatūrā.

17. Gala paraugus sver, marķē un apzīmogo (plombē) tā, lai tos nevarētu atvērt, nesabojājot zīmogu (plombu).

18. Par katru mēslošanas līdzekļa vai substrāta parauga ņemšanu dienests sagatavo parauga ņemšanas aktu (4. pielikums).

19. Mēslošanas līdzeklim ar marķējumu "EK mēslošanas līdzeklis" parauga ņemšanas aktu sagatavo saskaņā ar regulas Nr. 2003/2003 4. pielikuma A sadaļas 8. punktu (4. pielikums).

20. Šo noteikumu 18. un 19. punktā minēto aktu sagatavo divos eksemplāros. Viens eksemplārs paliek dienestā, otru izsniedz personai, pie kuras ņemts mēslošanas līdzekļa vai substrāta kontroles paraugs.

## **V. Ar gala paraugiem veicamās darbības**

21. Dienests ar gala paraugiem rīkojas šādi:

21.1. minerālmēslu, organisko un organominerālo mēslošanas līdzekļu, kalķošanas materiālu, netipisku mēslošanas līdzekļu, augu augšanas veicinātāju un substrātu analīzi, kā arī mikrobioloģisko preparātu nevēlamo piemaisījumu analīzi veikšanai:

21.1.1. vienu gala paraugu triju dienu laikā pēc paraugu ņemšanas nosūta uz akreditētu laboratoriju testēšanai (analīzēm);

21.1.2. otru gala paraugu glabā līdz testēšanas (analīžu) rezultātu saņemšanai;

21.1.3. trešo gala paraugu kopā ar parauga ņemšanas aktu atstāj personai, pie kuras ņemts mēslošanas līdzekļa vai substrāta kontroles paraugs;

21.2. mikrobioloģisko preparātu dzīvotspējīgo mikroorganismu skaita noteikšanai:

21.2.1. vienu gala paraugu triju dienu laikā pēc paraugu ņemšanas nosūta zinātniskajai institūcijai, kas atbilstoši Zinātniskās darbības likumam ir reģistrēta Zinātnisko institūciju reģistrā, vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts oficiāli reģistrētajai zinātniskajai institūcijai (turpmāk – zinātniskā institūcija), vai akreditētajai laboratorijai;

21.2.2. otru gala paraugu glabā līdz testēšanas (analīžu) rezultātu saņemšanai;

21.2.3. trešo gala paraugu kopā ar parauga ņemšanas aktu atstāj personai, pie kuras ņemts mikrobioloģiskā preparāta kontroles paraugs.

22. Ja testēšanas rezultāti apliecina mēslošanas līdzekļa vai substrāta kvalitātes atbilstību identifikācijas prasībām un pieļaujamām novirzēm no deklarētās kvalitātes un gala paraugā nav pārsniegta nevēlamo piemaisījumu maksimāli pieļaujamā koncentrācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem par mēslošanas līdzekļu un substrātu identifikācijas un kvalitātes atbilstības novērtēšanas prasībām, dienests noraksta otro gala paraugu.

23. Ja testējot (analizējot) tiek konstatēta mēslošanas līdzekļa vai substrāta kvalitātes neatbilstība identifikācijas un kvalitātes atbilstības novērtēšanas prasībām, dienests otro gala paraugu nosūta akreditētajai laboratorijai vai – mikrobioloģiska preparāta paraugu dzīvotspējīgo mikroorganismu skaita noteikšanai – zinātniskajai institūcijai vai akreditētajai laboratorijai, lai veiktu atkārtotu testēšanu.

## VI. Noslēguma jautājums

24. Šo noteikumu prasības attiecībā uz substrātiem piemēro ar 2015. gada 1. jūliju.

Ministru prezidenta vietā –  
satiksmes ministrs Anrijs Matīss

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs

1.pielikums  
Ministru kabineta  
2014.gada 28.oktobra  
noteikumiem Nr.669

### Sākotnējo paraugu minimālais skaits

| Nr.<br>p. k. | Parauga partijas lielums                                                                                                                           | Sākotnējo paraugu skaits                                                                                        |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.           | Neiepakoti (vai iepakojumā, kas lielāks par 100 kg) minerālmēsli, kaļķošanas materiāli, netipiski mēslošanas līdzekļi un augu augšanas veicinātāji |                                                                                                                 |
| 1.1.         | mazāk par 2,5 tonnām                                                                                                                               | 7                                                                                                               |
| 1.2.         | no 2,5 līdz 80 tonnām                                                                                                                              | nākamais veselais skaitlis, kas ir lielāks par kvadrātsakni no partijas masas tonnās, kura reizināta ar 20      |
| 1.3.         | vairāk par 80 tonnām                                                                                                                               | 40                                                                                                              |
| 2.           | Iepakoti minerālmēsli, kaļķošanas materiāli, netipiski mēslošanas līdzekļi un augu augšanas veicinātāji, kuru iepakojums nepārsniedz 100 kg        |                                                                                                                 |
| 2.1.         | iepakojumi, kas lielāki par 1 kg:                                                                                                                  |                                                                                                                 |
| 2.1.1.       | mazāk par 5 iepakojumiem                                                                                                                           | no visiem iepakojumiem                                                                                          |
| 2.1.2.       | no 5 līdz 16 iepakojumiem                                                                                                                          | 4                                                                                                               |
| 2.1.3.       | no 17 līdz 400 iepakojumiem                                                                                                                        | nākamais veselais skaitlis, kas ir lielāks par kvadrātsakni no iepakojumu skaita                                |
| 2.1.4.       | vairāk par 400 iepakojumiem                                                                                                                        | 20                                                                                                              |
| 2.2.         | 1 kg vai mazāki iepakojumi                                                                                                                         | 4*                                                                                                              |
| 3.           | Neiepakoti organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi un substrāti                                                                          |                                                                                                                 |
| 3.1.         | ne vairāk par 500 m <sup>3</sup>                                                                                                                   | 12                                                                                                              |
| 3.2.         | vairāk par 500 m <sup>3</sup>                                                                                                                      | nākamais veselais skaitlis, kas ir lielāks par kvadrātsakni no partijas apjoma kubikmetros, kura dalīta ar divi |
| 4.           | Iepakoti organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi un substrāti                                                                            |                                                                                                                 |
| 4.1.         | iepakojumi, kas lielāki par 5 litriem:                                                                                                             |                                                                                                                 |
| 4.1.1.       | mazāk par 5 iepakojumiem                                                                                                                           | no visiem iepakojumiem                                                                                          |
| 4.1.2.       | no 5 līdz 16 iepakojumiem                                                                                                                          | 4                                                                                                               |
| 4.1.3.       | no 17 līdz 400 iepakojumiem                                                                                                                        | nākamais veselais skaitlis, kas ir lielāks par kvadrātsakni no partijas iepakojumu skaita                       |
| 4.1.4.       | vairāk par 400 iepakojumiem                                                                                                                        | 20                                                                                                              |
| 4.2.         | 5 litru vai mazāki iepakojumi                                                                                                                      |                                                                                                                 |
| 4.2.1.       | tikai ķīmiskajām analīzēm                                                                                                                          | 4*                                                                                                              |

|        |                                           |    |
|--------|-------------------------------------------|----|
| 4.2.2. | ķīmiskajām un mikrobioloģiskajām analīzēm | 8* |
| 5.     | Mikrobioloģiskie preparāti iepakojumā     |    |
| 5.1.   | kas mazāks par 0,2 kg                     | 6* |
| 5.2.   | no 0,2 līdz 0,5 kg                        | 4* |
| 5.3.   | no 0,51 līdz 1 kg                         | 2* |
| 5.4.   | kas lielāks par 1 kg                      | 1* |

Piezīme. \* Oriģinālo iepakojumu skaits.

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs

2.pielikums  
Ministru kabineta  
2014.gada 28.oktobra  
noteikumiem Nr.669

### Apvienotā parauga minimālā masa

| Nr.<br>p. k. | Mēslošanas līdzeklis                                                                                                                               | Masa/tilpums              |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 1.           | Neiekototi (vai iepakojumā, kas lielāks par 100 kg) minerālmēsli, kalķošanas materiāli, netipiski mēslošanas līdzekļi un augu augšanas veicinātāji | 4 kg                      |
| 2.           | Iepakototi minerālmēsli, kalķošanas materiāli, netipiski mēslošanas līdzekļi un augu augšanas veicinātāji, kuru iepakojums nepārsniedz 100 kg:     |                           |
| 2.1.         | Iepakojumi, kas lielāki par 1 kg                                                                                                                   | 4 kg                      |
| 2.2.         | 1 kg vai mazāki iepakojumi                                                                                                                         | 4 oriģināliepakojumu masa |
| 3.           | Neiekototi organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi un substrāti:                                                                         |                           |
| 3.1.         | tikai ķīmiskajām un fizikālajām analīzēm                                                                                                           | 5 l                       |
| 3.2.         | ķīmiskajām, fizikālajām un mikrobioloģiskajām analīzēm                                                                                             | 10 l                      |
| 4.           | Iepakototi organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi un substrāti:                                                                         |                           |
| 4.1.         | Iepakojumi, kas lielāki par 5 litriem                                                                                                              |                           |
| 4.1.1.       | tikai ķīmiskajām un fizikālajām analīzēm                                                                                                           | 5 l                       |
| 4.1.2.       | ķīmiskajām, fizikālajām un mikrobioloģiskajām analīzēm                                                                                             | 10 l                      |
| 4.2.         | 5 litru vai mazāki iepakojumi                                                                                                                      |                           |
| 4.2.1.       | tikai ķīmiskajām un fizikālajām analīzēm                                                                                                           | 4 oriģināliepakojumu masa |
| 4.2.2.       | ķīmiskajām, fizikālajām un mikrobioloģiskajām analīzēm                                                                                             | 8 oriģināliepakojumu masa |
| 5.           | Amonija nitrāta detonācijas testa pārbaudei:                                                                                                       |                           |
| 5.1.         | porainības (eļļas uzsūkšanas), degošo sastāvdaļu, pH, granulometriskā sastāva, hlora, vara noteikšanai                                             | 3 kg                      |
| 5.2.         | detonācijas testam                                                                                                                                 | 75 kg                     |
| 6.           | Mikrobioloģiskie preparāti iepakojumā:                                                                                                             |                           |
| 6.1.         | kas mazāks par 0,2 kg                                                                                                                              | 6 oriģināliepakojumu masa |
| 6.2.         | no 0,2 līdz 0,5 kg                                                                                                                                 | 4 oriģināliepakojumu masa |
| 6.3.         | no 0,51 līdz 1 kg                                                                                                                                  | 2 oriģināliepakojumu masa |
| 6.4.         | kas lielāks par 1 kg                                                                                                                               | 2 kg                      |

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs

3.pielikums  
Ministru kabineta  
2014.gada 28.oktobra  
noteikumiem Nr.669

## Gala parauga minimālā masa

| Nr.<br>p. k. | Mēslošanas līdzeklis                                                                                                 | Masa/tilpums |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1.           | Minerālmēsli                                                                                                         | 0,5 kg       |
| 2.           | Kalķošanas materiāli                                                                                                 | 1 kg         |
| 3.           | Organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi un substrāti ķīmiskajām un fizikālajām analīzēm                    | 2 l          |
| 4.           | Organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi un substrāti ķīmiskajām, fizikālajām un mikrobioloģiskām analīzēm: |              |
| 4.1.         | ķīmiskajām un fizikālām ķīmiskajām analīzēm                                                                          | 2 l          |
| 4.2.         | mikrobioloģiskajām analīzēm                                                                                          | 2 l          |
| 5.           | Amonija nitrātu saturošu (amonija nitrāta slāpeklis – vismaz 28 %) mēslošanas līdzekļu detonācijas pārbaudei:        |              |
| 5.1.         | porainības (eļļas uzsūkšanas), degošo sastāva, pH, granulometriskā sastāva, hlora, vara noteikšanai                  | 1 kg         |
| 5.2.         | detonācijas testam                                                                                                   | 25 kg        |
| 6.           | Mikrobioloģiskie preparāti (2 eksemplāros):                                                                          |              |
| 6.1.         | dzīvotspējīgo mikroorganismu noteikšanai                                                                             | 0,2 kg       |
| 6.2.         | nevēlamo piemaisījumu noteikšanai                                                                                    | 0,2 kg       |
| 7.           | Augu augšanas veicinātāji bioloģiski aktīvu savienojumu noteikšanai                                                  | 0,5 kg       |

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs

4.pielikums  
Ministru kabineta  
2014.gada 28.oktobra  
noteikumiem Nr.669

## Mēslošanas līdzekļa un substrāta parauga ņemšanas aktā norādāmā informācija

1. Parauga ņemēja vārds, uzvārds, amats un viņa pārstāvētā institūcija.
2. Komersanta nosaukums un juridiskā adrese vai fiziskās personas dati un adrese.
3. Parauga ņemšanas datums un laiks, parauga ņemšanas vietas adrese vai tā transportlīdzekļa reģistrācijas numurs, kurā ņemts paraugs.
4. Vispārīga informācija par mēslošanas līdzekli vai substrātu – oficiālais nosaukums un tirdzniecības nosaukums (ja tāds ir), mēslošanas līdzekļa vai substrāta reģistrācijas apliecības vai atļaujas numurs vai norāde "EK MĒSLOŠANAS LĪDZEKLIS", mēslošanas līdzekļa vai substrāta ražotājs un ievadējs, kā arī iepakotājs.
5. Deklarētie mēslošanas līdzekļa vai substrāta kvalitātes rādītāji.
6. Mēslošanas līdzekļa vai substrāta partijas numurs un ražošanas vai piegādes datums (ja ir pieejami).
7. Mēslošanas līdzekļa vai substrāta kopējais daudzums masas vai tilpuma vienībās parauga ņemšanas vietā (ja produkts ir iepakots, norāda iepakojumu skaitu).
8. Mēslošanas līdzekļa vai substrāta iepakojuma veids un tā noslēgšanas paņēmieni.
9. Būtiski novērojumi parauga ņemšanas laikā, tostarp mēslošanas līdzekļa vai substrāta fizikālās īpašības, iepakojuma tehniskais stāvoklis, svešķermeņi (ja tādi ir konstatēti) vai citi līdzīgi novērojumi.

10. Ņemto sākotnējo paraugu skaits.
11. Apvienotā parauga masa.
12. Gala parauga masa.
13. Identifikācijas numuri, ko gala paraugiem piešķīris dienests.
14. Gala parauga noslēgšanas paņēmieni un zīmogu vai plombu apraksts.
15. Informācija par testējamajiem rādītājiem.
16. Drošības informācija (ja tāda ir) par parauga pārvietošanas un uzglabāšanas temperatūru vai citi līdzīgi novērojumi.
17. Paraugu ņēmēja paraksts un tās personas vārds, uzvārds un paraksts, kura sniegusi parauga ņemšanas aktā norādīto informāciju.

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs